

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a, F6iea una data pe septemana. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidioceri, or 3 galbini mon. sanatoria. Se prenatara la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tac'sa timbrala e 30 cr. de fiecare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu ee voru mai primi publicari.

Nr. 51.

Braslovu, 9 Iuliu, 27 Iuniu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Dela dieta.

Proiectu de lege

despre schimbarile necesarii in impartirea politica a Marelui Principatu Transilvani'a, spre usiorarea unei administratiuni si justitii regulate.

§ 1. Din municipiele de pana acum se desfiinti6sa: Comitatele Doboc'a, Turd'a, Cetatea de balta si Alb'a superi6ra; se infiinti6sa din contra unu municipiu nou; — si in consunantia cu acestea, se voru face in marginile municipieloru custat6re de acumu inainte schimbarile corespundi6tre.

§ 2. Deci Marele Principatu Transilvani'a va sust6 in viitoriu din urmat6rele municipii:

1. Municipiulu Deesiului (comitatulu Solnocu),
2. Municipiulu Clusiului (comit. Clusiu),
3. Municipiulu Albei-Iuliei (com. Alb'a),
4. Municipiulu Devei (com. Uned6r'a),
5. Municipiulu Sabiului (Sasimea),
6. Municipiulu Fagarasiului (distr. Fagarasiu),
7. Municipiulu Odorheiului (Secuimea),
8. Municipiulu Reghinului (com. Reghinu),
9. Municipiulu Naseudului (distr. Naseudu),

care se impartu in cercuri (vicecomitate, vicecapitanate, scaune, scaune filiale).

§ 3. I. Municipiulu Deesiului (com. Solnocu) susta din cercurile (vice-comitatele): Lapusiulu ungrescu, Deesiu, Reteagu, Armenopole.

Cerculu Lapusiului ungur. cuprinde: a) procesulu Lapusiului ungrescu totu; b) comunele: Bab'a, Poian'a Brancei, Dealu mare, Dragi'a, Gostil'a, Curuieni, Vilm'a mare, Birsua, din procesulu Catieaului; c) comunele Mogoci'a, Strimbulu, Thiuesci, din procesulu Reteagului.

Cerculu Desiului cuprinde: a) procesele: Olpretu si Vadu cu eschiderea comuneloru: Bezdedu si Cernuiu, din proces. Olpretului; b) procesulu Caticaului, cu esceptiunea acelor comune cari s'au intrupatu cu cerculu Lapusiului (sub lit. b.); c) procesulu Surducului cu eschiderea comuneloru: Surducu, Solona, Muncelu, Bristoltiulu micu si mare, Salomonu, Brigletiu; d) comunele: Gichisiu, Cetanu, Deesiu (opidu), Ocn'a Deesiului, Gichisiu sup., Codru, Nim'a si Terpiu din procesulu Desiului; e) comunele: Ungurasiu, Mic'a, Sasmiresiu si Benedigu din procesulu Ungurasiloru.

Cerculu Reteagului cuprinde:

a) Comunele: Deci'a ungresca, Malutiu, Arpasteu si St. Margit'a din procesulu Ungurasiloru; b) procesulu Reteagului cu esceptiunea acelor comune, cari s'au intrupatu (sub lit. c) cu cerculu Lapusiului, c) procesulu Petrei cu esceptiunea comuneloru: Petr'a, Teuti'a, Mirisieulu rom. si Sasarmu; d) procesulu Becleanului cu esceptiunea comuneloru Nemigi'a ung. si rom. Vir6gu, Teuri, Cociu, Minthiu, Prislopu, Cepanu, Lusc'a si Intreadamu; e) comunele Bidiu si Ienciu din proc. Buzei (alu fostului comit. Doboc'a); f) comunele: Feliacu, Chintelnicu, Siari6r'a, St. Andresiu si Cristuru din proc. Chiralesiului (alu fostului com. Doboc'a).

Cerculu Armenopolei (Gherlei) cuprinde: a)

proc. Iclodului mare si a Sicului din desfiinti6tulu comitatu alu Dobacei, intregi; b) proc. Buzei din acelu comit. cu esceptiunea comuneloru: Giac'a, Biziu si Ienciu; c) comunele: Dindel6gu, Giroltu, Tireu, Chiceg'a, Ormanu, Pinteacu, Sigau, Siplacu si Sinter6gu, din proc. Deesiului; d) comunele: Bathinu, Ciab'a, Valea rea, Tiopu, Fizesiulu-Gherlei, Petrihaz'a, Nimthiulu-Gherlei si Salagiu din proc. Ungurasiloru; e) comunele: Panticeu, Rice'a-Cristur, Checihaz'a, Sotelecu, Catalin'a si Felciu din proc. Panticeului (alu com. Doboc'a); f) comunele foste provideute cu dreptulu de jurisdictiune: urbea Armenopole si opidulu Sicu.

II. Municipiulu Clusiului (com. Clusiu) susta din cercurile (vice-comitatele) Huiedinu, Hid'a, Clusiu (comunele satene), Mociu, Turd'a si lib. urbe reg. Clusiu.

Cerculu Huedinului cuprinde:

a) Procesele Huedinului si alu Bicalatului intregi; b) comun'a Ieghi'a din procesulu Baciului; c) comunele: Panicu, Capusiulu mare, Capusiulu micu, Capusiulu rom., Aghirbiciu, Dingau si Osiorheiu din procesulu Gilaului; d) comunele: Miresiu, Cutiesiu, Babgiu, Siobocu, Stan'a, Nodisiu din proc. Almasiului.

Cerculu Hidei cuprinde:

a) Comunele: Cernucu si Bezdedu din proc. Olpretului; — apoi Cristoltiulu micu si mare, Solon'a, Solomonu, Surducu si Brigletiu din proc. Surducului (alu com. Solnocu); b) proc. Ungurasiloru din comit. Dobac'a totu; c) proc. Panticeului cu esceptiunea acelor comune, care (sub lit. e) s'au incorporatu cu cerculu Armenopolei — alu fost. com. Dobac'a; d) comunele Adalinu si Dragu din proc. Valasatului (alu fost. com. Dobac'a); e) comun'a Topa-San-Craiu din proc. Feiurdului; f) comunele: Stohoru, Cublesiulu rom., Thicu, Dancu, Argisiu, Lapu din proc. Baciulu; g) comunele: Restoltiulu mare, Bogdan'a, Tioldu, Berci'a, Simborulu ung., Nerti'a, Cosaplacu, Zuturi, Tomasi'a, Almasiulu mare, Petrindu mare si micu, Totelecu din proc. Almasiului.

Cerculu Clusiului cuprinde:

a) Proc. Feiurdului, cu esceptiunea comunei Topa-San-Craiu totu; b) proc. Gilaului cu eschiderea comuneloru Panicu, Capusiulu rom., Aghirbiciu, Dangau si Osiorheiu, care s'au incorporatu cu cerculu Huediului; c) proc. Baciului cu esceptiunea comuneloru: Ieghi'a, Stoboru, Cublisiulu rom., Thicu, Dincu, Argisiu si Lapu, care cadu in alte cercuri; d) proc. Cosiocnei cu esceptiunea comuneloru Aitonu si Rendiu; e) proc. Valasatului cu esceptiunea comuneloru Adalinu si Dragu; f) comunele: Sucleu superi6re si inferi6re, Sucleu nemesiescu, Gadalinu si Disi'a din proc. Palatcei; g) comunele: Fenesiulu micu, St. Laslau si Salacuti'a din proc. St. Laslaului (alu fost. com. Turd'a).

Cerculu Mociului cuprinde:

a) Proc. Mociului totu; b) din proc. Palatca comunele: Barcu, Catina, Chisau, Tiagsioru, Tiagulu mare, Heghiu, Caianu, Girisiu, Palatca, Petea si Camarasiulu campestru; c) din proc. campestru (alu fost. com. Turd'a) comunele St. Iacobu si Cicudu; d) din proc. Buzeu (alu fostului comitatulu Dobac'a) comun'a Giac'a.

Cerculu Turdei cuprinde:

a) Proc. Trăncăului totu; b) proc. Laslăului — cu exceptiunea comunelor incorporate cercului clusianu, — Feneșu micu, St. Laslau și Sălcuțiu; c) proc. Lupsiei cu eschiderea comunei Lupsia (împreună cu partile ei) apoi alu comunelor Saloiu'a superioară și inferioară; d) din proc. Arieșului comunele: Grindu-Cristuru, Hadarau, Cheti'a, Lun'a, Grindu, Ghirisiu și Ghirisiu-St-Craiu; e) din proc. Campiei comunele: Trithiu de diosu și de susu, Beu, Coou, Cianu mare, Uro'a, Turd'a, Taureni și Aghirbiciu (tote din fostulu com. alu Turdei); f) din proc. Cosiocnei: comunele Aitonu și Rendiu.

Urbea libera regia: Clusiu formésa inse pentru sene unu cercu.

III. Municipiulu Albei-Iuliei (com. Alb'a) sustă din cercurile (vice-comitatele) Campeni, Abrudu, Aiudu, Alb'a Iuli'a, Uior'a, Blasiu și Ocn'a Sabiului.

Cerculu Campeniloru (ce are și o espositura in Offenbai'a) cuprinde:

a) Proc. Campeniloru (Zlathnei superioare) totu; b) din proc. Zlathnei (inferioare) comun'a Musca; c) din proc. Ighiului superioare comunele: Bradiesci, Sartesi, Muncelu, Ciór'a, Ponoru și Offenbai'a; d) din proc. Lupsiei (alu fostulu com. Turd'a) comun'a Lupsia (cu partile ei) și Salciv'a superioară și inferioară.

Cerculu Abrudului cuprinde:

a) Celelalte parti din proc. Zlathnei inferioare; b) prediele din proc. Rosie: Mamaligani și Miclausdeni ale procesului Ighiului superioare.

Cerculu Aiudului cuprinde:

a) Proc. Aiudului și Cimbrudu întregi; b) din procesulu Ighiului superioare comunele: Remetea, Mogosiu, Cosiocani și Bradesci.

Cerculu Albei-Iuliei cuprinde:

a) Proc. Albei-Iuliei totu; b) din proc. Ighiului superioare, comunele: Intre-Galde, Gald'a superioare, Gaureni, Ighiu, Metesci, Ampoiti'a, Poian'a, Siardu, Totfalau; c) din proc. Ighiului inferioru: Gald'a inf., Bicasiu, Zerisiu, Benicu, Cetea, Tieln'a, Galtea, Ighieli, Craiov'a, Coslaru, Cricau, Bucerdea ung., St. Imru, Mesenti'a, Bucerdea rom., Thibru, Oierjdea; d) din proc. Vintiului, comunele: Acumaru, Vintiu inf., Vulneru, Inuri, Cornea, Saracsau, Vintiulu nou, Racatau, Siebesiani.

Cerculu Uioarei cuprinde:

a) Proc. Uioarei și St. Benedicului întregi; b) din proc. Iernotului alu fostulu com. Cetatea de balta comunele Babahalm'a, Bordu, Deagu, Chinoisiu, Cucerdea rom., Iernotu, Sieuli'a, Selcudu.

Cerculu Blasiului cuprinde:

a) Procesele: Bi'a și Tatarlacu alu fostulu com. Cetatea de balta; b) procesulu Blasiului, cu exceptiunea comunei Cenadea; c) din scaunulu Sabiului: partile resp. ale comunelor Balcaciu și Iidveiu; d) din procesulu Galfalaulu alu fostulu com. Cetatea de balta, comunele: Cetatea de balta și Boianu.

Cerculu Ocniei Sabiului cuprinde:

a) Procesulu Paucei cu eschiderea comunelor: Siorostinu și Tiapu; b) din procesulu Sangathinului comunele: Buzdu, Drasiu, Ungurei, Sangathinu, Conti'a, Cutu, Ghirbau, Springu și Vingardu; c) din scaunulu Mercurei comunele: Tapercea și Ludosiu; d) opidulu tacsale: Ocn'a Sabiului.

IV. Municipiulu Deveii (com. Unedórei) sustă din cerourile (vice-comitatele) Puiu, Hatiegu, Unedórea, Dev'a, Oresti'a și Ili'a.

Cerculu Puiulu cuprinde:

a) Procesele Jiului și alu Riu-Barbatului întregi; b) din procesulu Macesciloru, comunele: Baiesci, Riulu-Albu, Corviesci, Macesei, Parosiu, Pester'a, Riusioru, Serelu, Vaidei, Ohab'a de sub Peatra.

Cerculu Hatiegiului cuprinde:

a) Procesele Demsiului, alu Clopotivei și ale Totesiloru; b) din procesulu Macesciloru comunele: Salasiu inf. și super., Malaiesci, Nucsiór'a, Ohab'a Sibielu; c) din procesulu Chilidului comunele: Batialariu, Bojorodu, Gontiag'a, Valcelele bune, Chitidu, Covragi, Luncani, Brete'a rom., Valcelele rele; d) din procesulu Hosdatului comunele: Maceu, Bretea ung., Rusi, Plopi; e) opidulu Hatiegu.

Cerculu Unedórei cuprinde:

a) Procesulu Unedórei totu; b) din procesulu Hosdatului, comunele: Nadasdea inferioară, Bathizu, Nadasdea superioară, Hosdatu, Calanulu micu, Ocloșiu, Crisieni, St. Craiu

și Strei'a; e) din procesulu Chitidului comunele: Gridu, Ocloșielu, Santa Mari'a de Pétra, Valea St.-Georgiului, San-Georgiu, Ohab'a-Streilui, Sancialu; d) din procesulu Pestisiului inferioare, comunele: Buitur, Runcu micu și Ulmi; e) opidulu Unedórea.

Cerculu Deveii (ce are și o espositura in Soimosiu) cuprinde:

a) Procesele Dev'a și Soimosiu întregi; b) din proces. Pesthiciului inferioru, comunele: Pesthisiu inferioru, Archi'a, Baci'a, Giosani, Pesthisiu superioru, Cristuru, Almasiulu-Ghircociului, Barci'a mare și mica, Nandru, Valea-Nandri, Popesci, Maulesci, Santohalm'a, St. Andresiu, Tomastelicu; c) din procesulu Sieledintiului Biscari'a și Tamp'a; d) din procesulu Chemendiei, comunele: Uroi, Banpatac'a, Birsau, Certesiu, Hondolu, Carpenisiu, Harau, Chemendi'a, Noesiaga, Sacarembu, Vormag'a; e) opidulu Dev'a.

Cerculu Orastiei (ce are și o espositura in Jioagiu) cuprinde:

a) Scaunulu Orastiei (cu orasiulu Orasti'a) totu; b) procesele: Jioagiu și Almosiu; c) din procesulu Chemendiei comunele Babaln'a, Bunu (Boiu), Foldu, Rapoltu, Rapoltieli; d) din procesulu Vintiului alu comitatului Albei inferioare comunele: Ciór'a și Tartari'a; e) din procesulu Sieledintiului, comunele: Orastea Biacului, Buciumu, Orasteóra, Dincu mare și micu, Costesci, Seledintiu, Lugesci, Magur'a, Martinesci, Spini, Petreni, Simeri'a, Ripasiu, Tamasaz'a, Tormasiu, Totea.

Cerculu Iliiei (ce are și un'a espositura in Dobr'a) cuprinde, procesele: Ili'a, Lapusnicu și Gurasad'a întregi.

V. Municipiulu Sabiului (Sasimea) cuprinde; cercurile (scaunile) Sabiiu, Siebesiu, Mediasiu, Agnit'a, Sighisiór'a, Rupea, Salisce (ori Orlatu) Bistriti'a, Brasiovu (tiér'a Barsei).

Cerculu Sabiului cuprinde:

a) Scaunulu Sabiului totu) cu eschiderea comunelor Sebesiulu superioru și inferioru, Colunu, Sacadatu, Carti'a, Feldiór'a, Avrigu, Porcesci, Racoviti'a, Jidveiu, Belcaci, Tiapu, Boiti'a, Sadu, Talmacelu, Resinari, Poplac'a, Gurariului, Orlatu, Sacelu, Cakov'a, Vale, Salisce, Tilisc'a, Galesiu, Sibielu, Sin'a, Mosn'a, Crisiu (Kreutz), Prostea mica și mare, Miocsi'a și Amnasiu, care s'au incorporatu altoru jurisdicțiuni; b) Partea comunei Cornetielu și comun'a Nucetu din procesulu Ghigiasei alu fost. comitatu Alb'a superioară.

Cerculu Sabesiului cuprinde:

a) Scaunulu Sabesiului totu; b) scaunulu Mercurei cu exceptiunea comunelor Ludosiu și Toparcea; c) din scaunulu Sabiului, comunele Sin'a și Amnasiu; d) din procesulu Vintiului, alu comitatului Alb'a inferioară, comunele: Lazu, Capeln'a, Siugagu, Sebesielu, Sascioru, Cakov'a; e) din procesulu Sangathinului alu comitatului Albei inf. comun'a Aciliu.

Cerculu Mediasiiului cuprinde:

a) Totu scaunulu Mediasiiului; b) din scaunulu Sabiului comunele Prostea mica și mare; c) din procesulu Buliei alu fost. comitatu Alb'a superioară, comunele: Metisdorf, Morisdorf, Ravasielu, Siolia, Sialcanu, Buli'a, Mighindalu; d) din procesulu Calvasareniloru, comune: Calvasereni, Bórt'a, Petreni (Petersdorf), Vesaudulu sasescu și Stan'a; e) din proc. Galfaleului, alu fostulu com. Cetate de balta, comunele Blasiuti, Siarosiu și Pocisióra; f) din procesulu Cundului, aceliuși comitatu, comunele Dirlosu, Smigu, Giachisiu și Alm'a; g) din procesulu Blasiului, alu comitatului Alb'a, comun'a Cenadea; h) din procesulu Paucei alu comitatului Albei comunele Siorostinu și Tiapu.

Cerculu Agnitei cuprinde:

a) Scaunulu Cincului cu eschiderea comunei Calboru; b) scaunulu Nocrichiului cu exceptiunea comunei Glimbóo'a; c) din scaunulu Sabiului, comun'a Tiapu; d) din procesulu Birghisiului alu fostulu com. Alb'a superioară, comunele: Cuiedu, Birgisiu, Zlacn'a, Ibisdorf și Vecerdu; e) din procesulu Ghigiasei, comunele Gigias'a superioară și inferioară; f) din procesulu Reteniloru, comun'a Reteni (Retisdorf); g) din scaunulu Sighisiórei comunele Heghieni (Henndorf) și Netusiu.

Cerculu Sighisiórei cuprinde:

a) Scaunulu Sighisiórei cu exceptiunea comunelor Heghieni, Netusiu și Bei'a; b) din scaunulu Sabiului comunele Miocsi'a, Crisiu și Mosn'a; c) din fost. comitatu alu Albei superioare, si adeca: din procesulu Reteniloru comunele: Biserica alb'a, Hasifalau, Siarpatacu, Vulcani și Zoltani; din procesulu Crisiului comunele: Malmcrogu, Besi'a, Fels'a, Crisiu, Rudeiu și Noulu; d) din fostulu comitatu alu Cetatei de balta și anume: din procesulu Nadisiului comunele: Zicmandru, Pipea, Jicodulu rom., Fuleatelicu, Sanarusi, Magiarusi, Heturi; — din procesu Zagherului, comunele: Hundorf,

Domaldu, Zagheru, Laslau, St. Ioane, Ormenisiu, Salausiulu micu si Iernea; — din procesulu Cundului comunele: Cundu si Idiciu; e) urbea: Elisabetopole.

Cerculu Rupei cuprinde:

a) Scaunulu Rupei cu eschiderea comuneloru Sió'n'a si Gainari; b) din fostulu oom. alu Albei superioare si adeca: comunele Peto'a, Palosiu si Jimboru din procesulu Palosinului; comun'a Valenci'a (Valendorf) din procesulu Hoghisului, si comun'a Moli'a din procesulu Reténiloru; c) din scaunulu Sighisiórei, comun'a: Bei'a.

Cerculu Saliscei cuprinde:

a) Comunele: Salisce, Sacelu, Vale, Cacov'a, Sabielu, Tilisc'a, Galesiu, Orlatu, Gur'a-Riului, Poplac'a, Resinaru Sadu, Boiti'a si Talmacelu, din scaunulu Sabiiului; b) comun'a Magu si un'a parte a comunei Sacelu din procesulu Sanguathinului alu com. Alb'a inferioara.

Cerculu Bistritiei cuprinde:

a) Districtulu Bistritiei intregu; b) comun'a Cepanu din procesulu Becleanului, alu fostului com. Solnocu inf.; c) comunele Bilacu si Siomfalau din procesulu Birgaului, alu fost. com. Doboc'a; d) comunele Netiu, Saratielu, Garin'a, Galatiu, St. Iacobu, Tiagau, Chiralesiu, Aroali'a si Magiarusi din procesulu Chiralesiului acelu fostu comitat; e) comunele: Iud'a, Posmusiu, Voil'a, Pinthicu, Teac'a, Batosiu, Lugigu, Seplacu, Noulu (Uifaleulu rom.) si Dextratu, din procesulu Teacei alu fostului com. Clusiu; f) urbea: Reginulu-sasescu.

Cerculu Brasiovului cuprinde: Tóte comunele districtului Brasiovu, inchisive asia numiteloru siepte sate (Sacele) — inse cu eschiderea aceloru comune, care mai inainte s'au incorporatu cu districtulu Fagarasiului. (Va urmá).

In Siedinti'a din 5 Iuliu cas'a 'si areta recunosciinti'a prin vivate catra Maiestatea S'a pentru grati'a aretata catra cei ecsundati, ca au tramisu pe generalulu seu adiutantu pentru ajutoria. — Dupa aceea se referi asupr'a 13 petitiuni impartenduse la locurile competintiei si incepú consultarea asupr'a proiectului pentru sanctionarea si publicarea articuleloru dietali.

In Siedinti'a din 7 Iuliu se fini desbaterea acést'a si Puscaru cu consocii facú propunerea cea mai importanta si mai capitala pentru tíera privitoare la modificarea §-lui 41 si 49 ai patentei urbariale din 21 Iuniu 1854, care tiparita se va imparti si desbate. La ordinea dilei veni reportulu comisiunei pentru a §-a propositiune privitoare la modificarea si intregirea §-loru 23, 26 si 85 ai patentei din 21 Iuniu 1856 spre a se defige cum are se se fáca rescumpararea prestatiiloru desdaunabile precum si platirea capitalului de desdaunare si a rentei anuale de 5 0/0. Dupa acést'a se cetesce reportulu lui Carl Schnell si reportulu comisiunei precum si proiectulu de lege privitoriu la caus'a acést'a capitala, care ne-a ocupatu si ne va ocupá fórté tare colónele, ca e una cestiune de viatia séu ticalosia. —

Brasiovu 8 Iuliu. (Calea ferata transilvana). De si noi inca ne ocuparamu din timpu in timpu cu cestiunea calei ferate transilvane, marturisimu inse, ca neci pe de parte nu 'i saoricaramu pana acum atat'a timpu si spatiu, pre catu s'a intemplatú acésta mai alesu dela 1862 incóce in alte diurnale din patria. Pentru-cá se póta cineva vorbi séu serie despre infiintiarea unei cali ferate cu bunu rezultatu, se cere neaparatu cá se aiba trei insusiri de prea mare insemnatate adica: sciintiele tehnice insocite de o practica intinsa si solida, cunoscintie largi economico-nationale si capitaluri colosale. Acela care nu se bucura neci macaru de una din acestea insusiri, este unu omu demnu de compatimire, déca totusi pretinde a se amestecá si elu la ceea ce nu pricepe de locu.

In asemenea pusetiune ne-amu aflatu si noi; lipsiti de atributiunile ómeniloru de specialitate ne marginiramu numai a inregistrá din timpu in timpu diversele stadii la care ajunsese cestiunea cali ferate transilvane, citiramu totuodata mai tóte cate s'au scrisu in acést'a materia si fórté bine si eara si fórté reu si fara neci o cunoscintia de lucru, conversaramu mai adesea si cu barbati de specialitate, numai pentru-cá se ne potemu face o idea ceva si mai chiara despre natur'a acestei cestiuni. In cele din urma inse ne convinseramu, ca a face gura mare la infiintiarea unei cali ferate sta bine numai acelora carii dispunu preste multe milióne, eara cei saraii trebuie se fia mai umiliti. A te certá cu tóta lumea si a amerintia statului vecinu cu sile rele pentru-ca nuti face pe voia atunci, candu tu numai dela Aradu pana in Turnu rosu ai trebuintiá de 46 milióne, eara de acolo pana la Giurgiu de 50 milióne, din care inse tie iti lipsesoe tóta sum'a pana la unu cruceriu orbu; a pretinde earasi cá se'ti intre

calea ferata peste mosiile tale dintre Oradea-Clusiu, Campi'a, Alb'a etc. si a nu scóte din pung'a ta neci macaru unu milionu din celea 87 milióne cu care voiesci se esi dela Oradea pana la Buseu in tíer'a romanésca, — óre-ce insemna acésta mai multu, de catu saracia guraliva? —

Intre acestea regimulu luá mesuri pregatitoare pentru aducerea liniei dela Aradu incóce, eara diet'a se dechiará pentru scoterea ei pe la Brasiovu inainte.

Senatulu imperialu va avea cuventulu precumpanitoru, pentru-ca numai elu póte dá garantia in numele imperiului pentru rentele de 5 séu 5 1/2 0/0 la capitalulu recerutu. In totu casulu inse un'a din operatiunile esentiale se va intreprinde si pana atunci, adica cumpararea terenului, de-alungulu liniei pe unde este cá se tréca calea ferata. Eata ca in partea Aradului s'a si denumitu comisiunile pregatitoare de acestu lucru importantu. La acésta impregiurare dorimu noi a trage luarea aminte a cititoriloru nostrii.

Omu bogatu si omu saracu va fi silitu in puterea legii de espropriatiune a 'si da partea de mosia prin care trebuie se tréca calea ferata, cu pretiulu cu care se va poté invoi, séu ne invoiduse, cu care ilu voru a numi pretiutorii. Neci mosi'a neci chiaru cas'a ta de locuitu nu sunt crutiate de legea espropriatiunii, ci pe undeva trece lini'a trasa de ingineri distanti'a receruta trebuie se se vendia, ea trebuie se cada in proprietatea intreprinditoriloru calei ferate.

Ce e dreptu, pretiurile care se dau in asemenea casuri, sunt mai totudeauna bune. Óre inse ce vei face aceloru sateni simplii, carii abia isi au mamalig'a de tóte dilele, eara candu le vine asemenea casu de vendiare, stau cá icónele si nu sciú neci catu e loculu loru, neci ce pretiu se cera pre elu, séu tocma pe cas'a ce este se li se derime neaparatu? Ce vei face earasi aceloru tierani, carii actu se afla in procesu urbarialu cu fostulu nemesiu? Cine se vendia pe sam'a cali ferate din mosiile iobagesci care stau sub procesu? Si cine se ia pretiulu la mana? Ce se va alege din acelea parti de mosii, care sunt proprietate a comuneloru, precum locuri de pasiune, fenatie, paduri, scl.? Dar' unde nu e alesu neci locu de pasiune neci padure, ci certele curgu intre tierani si domni? (Va urmá).

Vien'a. Se suna tare, ca sub presiedinti'a Mai. Sale se va tiené unu consiliu de resbelu, spre care scopu se aduna la Vien'a gen. de arteleria cav. d. Benedek, min. de resbelu cav. d. Frank, gub. milit. alu Ungariei c. Pálfi. — Reg. Prusiei merge la Gastein cu min. seu prim. Bismark si la reintórcere va visitá Vien'a.

Cronica esterna.

Bucuresci. Scirea despre conventiunea dela Kissingen si Karlsbad a facutu rea impresiune aici, mai vertosu, decandu sosi scirea dela Petersburg, cumca escadr'a din marea nordica rusésca si in genere totu despartimentulu marinei rusesci se pone in activitate. Scirile publicate de „Romanulu“ nu sunt adeverate, ele se reducu numai la cele ce publica si „Monitorulu“ in Nr. 131, ca pe tempulu petrecerei principelui la Constantinopole s'au tienutu mai multe conferintie intre ministrii sultanului si dn. Negri agentulu Romaniei si dumineca in 19 Iuniu la o óra dupe amiadi, ambasadorulu Franciei, ambasadorulu Marei-Britaniei, internunciulu Austriei, ministrulu Prusiei si agentulu Principateloru-Unite s'au adunatu la palatulu Engliterei.

Abro Efendi, secretaru generalu alu ministrului afaceriloru straine, representa Pórt'a in acésta adunare.

Dupa o desbatere care a tienutu dóue óre si diumetate, unu protocolu s'a redigiatu si susemnatu pe timpulu tienerei seantiei.

Astfelu se afla acum pe deplinu regulatu totu ce este privitoru la marele reforme inaugurate in 2/14 Maiu de Principele Alecsandru Ioanu.

Suntemu ferioiti a constatá ca barbati de statu ai Portii au incuviintiatu fórté intieptiesce statutulu aditionalu si legea electorala afara de cateva usióre modificatii de amenuntu care nu miosoresu catusi de pucinu caracterulu liberalu.

Acésta buna intielegere intre S. Pórt'a, puterile garante si guvernulu Principelui Alecsandru Ioanu are mai multa importantia de pe catu s'aru poté crede. Curtea suzerana si puterile n'au voitu a regulá numai cestiunea pendinte: ele au proclamatu odata pentru totu d'auna, autonomi'a efectiva a Principateloru-Unite.

De se si publicara acestea din „Curierul de orientu,” ele republicate in „Monitoriu” primescu totusi unu caracteru oficialu, care constata scirea publicata in Nr. tr., ca Romani'a in laintru póte face pe viitoriu ori-ce modificatiune in constitutia s'a fara a mai intrebá pe cineva. Asta a adusu Principele cu sene din Stambulu. —

Necassulu diurnalisticii.

Cele dóua gazete germane din Ardealu, adica cea de aici si cea din Sibiu mustrá mai eri pre publiculu cititoru sasescu, pentru-ca de mai multi ani incóce areta o neapasare (indolentia) spaimantátore pentru cele mai multe produse de literatura si sciintia din cate se tiparescu in acesta tíera, o neapasare acésta, care merge pana la atat'a, in catu mai multe carti judecate de prea bune si folosítore cu sutele de esemplare devinu maculature, ce apoi se vendu cu punctulu la negustorasi cá se inveluia in ele piperiu si ghimberiu. Intru asemenea se dice si despre gazetele nemtiesci din Ardélu, ca aceleasi in timpul de facia se citescu multu mai reu de catu inainte de 1848. Causale acestei neapasari si óresi-cum immarmuriri ale mintiloru se cauta in mai multe impregiurari, eara redactiunea gazetei nemtiesci de aici o afla mai alesu in neapasarea ómeniloru invatiati ai natiunii sasesci din generatiunea mai juna, carii s'au abatutu cu totulu dela frumosulu esemplu alu celoru dinainte de 1848, pre candu fruntasii sasiloru isi tienea unu felu de onóre a'si impartasi fruptele sciintiei loru cu publiculu cititoru. Remane numai a deslegá si intrebarea, déca procopsitii din dilele nóstre se ferescu a esi pe campulu publicitatii numai de lené, pentru-cá se nu 'si strice comoditatea vietii, séu pentru-ca le lipsesce curagiulu de a esi la lumina cu sciintia loru, séu ca dóra vedi dragu-dómne sunt multu mai mundrii, isi tienu finulu nasu multu mai pre susu, de catu cá se se umilésca a se pogori din inaltimea loru de ómeni prea luminati, prea invatiati, prea renumiti, prea ilustrii fundatori de sisteme noua in arte si sciintie, aici diosu intre noi cestilalti muritori si muncitori. — Fia ori-care din acestea cause, destulu ca redactiunea germana trage pe acei domni si domnisorii la strinsa dare de sama si ii face respundietori pentru tóta indolentia ce s'a incubatu in natiune; li se da totuodata cá se pricépa, cumca acelorasi le pasa numai de sinesi, pentru-ca, dupa-ce isi absolvira asia numitul studiu de meseria (Brodstudium pe nemtiesce), apoi péra macaru lumea, ei se tienu de meseria loru, pentru-cá cu ajutoriulu ei se 'si castige stari materiale. Ei, bine, fia si asia, nu 'i pasa; numai apoi acei dni si domnisorii se si mai incete de a 'si alergá gur'a, ca cutare si cutare gazeta nu e buna de nimicu, pentru-ca cu asemenea vorbe se invinuescu mai multu ei pre sinesi cá unii carii pentru publicu nu scriu nimicu, ci lucra numai pentru pung'a propria (din care inse nu se indura a 'si tiené macar' o singura fóia publica, ci cersiescu dela unii altii cate unu Nr. candu nu mai potu de uritu). Pare-se ca unii ómeni cá aceia tienu pe redactori de nisce scamatori, carii se fia in stare de a scuturá catu bati in palmi articulii cei mai bine scrisi eaca-asia, din maneca a la Bosco. „Unu redactoru se scria catu se póte mai pucinu in gazete,” dice Dr. G. Kolb directorulu „Gazetei univ.” din Augsburg. Prea firesce, pentru-ca de unde se fure unu redactoru timpul, pentru-cá se si citésca 10—15 diurnale si tóte corespundintiele, si tóte manuscriptele, apoi se si aléga si indrepte ce crede ca e bunu pentru publiculu seu, se si stea facia cu legea preseii, — ear' une cri tocma si cu tribunalulu de presa, in cele din urma se 'si mai audia si sudalmi si hule cati peri in capu, pentru-ca nu va a se caciuli pretensiuniloru nedrepte séu judecatii stangace a unuia séu altuia, ci pórtá carm'a fora privire la persóne, ci cu privire numai la interesele comuni si legea preseii. —

Alele mei „tizule,” ci déca ve vaierati dv. in acestu modu, ce se dica óre bietii redactori romanesci?! E, acestia nu dicu nimicu, ci tacu si inghitu la suspine; d. e proprietariulu „Concordiei” platesce in 2½ ani din pung'a s'a patru mii fiorini pe deasupra; eara gazet'a se sfirsiesce cu asteptarea de vreo cateva mii datorii ce are se scotia pe cativa ani de pre la Craiova, Bucuresci, Iasi, Lugosiu, Ardélu — si ce mai sciú eu din cate alte orasie si sate totu de rangu celoru taosale din Ardealu, in catu redactorulu ei ese fumu pe nasu pana ce 'si capata cate una parte din credite.

Inse cine ne-a pusu advocati la redactori? Védia 'si ei de capulu lor; eara déca nu le place asia precum mergu lucrurile pre la noi, arunce condeiulu catu colo, ca romanii doua mii de ani au fostu totu fara gazete si fara atatea carti si chiaru fara scóle, dicu unii, eara negustorasiloru ce le mai trebue chartia tiparita de invelitu, candu acum si cea alba este eftina de batjocura. Carti si gazete se citésca nemtii, francii, angliei, belgii etc., eara noua ardeleniloru se ne dati pace, ca avem noi pe ce se damu banisorii, pe alte lucruri mai de dómne-ajuta; eara cititulu de gazete si de carti se remana precum dicea odata unu cinstitu boieriu t r e t i l o g o f e t u din tíer'a vecina, numai pentru baietii scrofulosi si pentru batranii neputintiosi, carii nu mai potu esi neci pana la cafenea. — N'audi omule, pe carti si pe gazete dau ómenii bani numai candu n'au ce se mai faca cu ei, imi dicea odata unu némtiu cunoscatoru de lume si de tóte placerile ei.

Dar' óre candu v'ati intrebá pre colegii dela Clusiu, ce ar' mai dice si ei? Nu cumva: Solatium est miseris socios habuisse — miseriae? —

Inse destulu din partea nóstra despre acésta materia atatu de uritiósa, prin urmare noi incheiemu esprimendune admirarea chiaru si pentru patiinti'a redactiunii germane locale, care intr'aceea implú mai multe colóne din trei Nri cu consideratiunile sale facute asupra publiculu cititoru din Ardealu. — Ci amu dori, cá romanii nostri, se iè in consideratiune celu pucinu atat'a, ca déca nu voru a sprigini diurnalistica, nu voru avé neci organu aperatoriu de interese comune. Bunii nationalisti lucra si prenumera spre a ajuta esirea diurn., ér' nu numai spre a le citi cate o suta insi un'a prin cafelele. — Unu imprumutatoru de carti si de diurnale.

Dela Efori'a scóleloru gimnasiale si normale de relega gr.-orientala in Brasiovu, se face prin acést'a cunoscutu, precum ca, dumineca la 17 Iuliu 1864 st. n. inainte de amiadi la 10 óre, se va tiené una adunare in cancelaria eforiala, edificiulu scóleloru romane centrale din suburbiulu scheiu, cu scopu cá se se predea socotelele bailoru de aburu de aici, si cá se se consultedie despre starea si viitoriulu acelora. —

La acésta adunare se invita toti proprietarii de obligatiuni dela predisele bai, cu atatu mai vertosu a luá parte, fiindu-ca acei proprietari, carii nu se voru infaciosiá, voru avé insusi loru a ei multimi urmarile neplacute, ce s'aru poté esca din nepresentia loru.

Brasiovu 6 Iuliu 1864 st. n.

Efori'a scóleloru rom. centrale.

429—1864.

CONCURSU.

Infintiandu-se prin incuviintiare mai inalta in comun'a opidului Resinari statiunea de medicu comunalu. se deschide prin acést'a concursu spre ocuparea ei.

Cu acestu postu e impreunatu, afara de accidentiile de pe la pacienti (cate 10 cruceru dupa visita), unu salariu anualu de 900 fl. adica Nóue sute fiorini v. a., ce se va ridica din cas'a alodiala a opidului in rate trimestrale decursive.

Competitorii la acésta statiune voru avé a-si tramite franco harfielu loru in asta privire la oficiulu subsemnatu (post'a Sibiu) celu multu pana in 15 Augustu 1864 c. n., dovedindu fiacarele prin diplomele recerute

a) ca au absolvitu cursulu medicinei la o universitate, avendu depusu doctoratulu dupa tóte cerintiele statulu nostru, si mai de aprópe b) ca este doctoru de medicina, doctoru de chirurgia si magistru de obstetricia.

Alegerea se va face in sensulu statuteloru statorite in asta privire si aprobate dela locurile mai inalte.

Resinari 25 Iuniu 1864.

3—3

Oficiulu opidanu.

Cursurile la bursa in 8. Iuliu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 53 cr. v.
Augsburg	—	—	114 „ — „
London	—	—	115 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 55 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	72 „ 20 „
Actiile bancului	—	—	785 „ — „
„ creditulu	—	—	192 „ 70 „

Obligatii desarcinarii pamentulu in 4. Iuliu 1864:

Bani 72.— — Marfa 72.50

Redactoru respundietoru

JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

JOANNE GÖTT.